

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ САВЕЦКАГА КАМІТЭТА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ З СУАЙЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

78 (763)

Кастрычнік 1963 г.

Год выдання 9-ы

Месячная
ноч.
Фотацююд
Ул. КРУКА.

ХРОНІКА

♦ У Вене закончылася пасяджэнне прэзідыума Сусветнага Савета Міру. На пасяджэнні быў зачытаны даклад прэзідэнта-выканаўцы ССМ прафесара Дж. Бернала аб задачах руху прыхільнікаў міру ва ўмовах пасля заключэння дагавору аб забароне выпрабаванняў ядзернай зброі.

♦ Чатыры дні знаходзілася ў Мінску дэлегацыя меліятараў Кубы, якую ўзначальваў тэхнічны дырэктар Нацыянальнага інстытута водных рэсурсаў Франсіска. Яна азнаёмілася з вопытам асушэння і асваення забалочаных земляў.

♦ У Мінску пачаў сваю работу IV з'езд

арганізатараў аховы здароўя, гігіеністаў, эпідэміёлагаў, мікрабіёлагаў і інфекцыяністаў Беларусі.

♦ Цэнтральны кніжны магазін прыступіў да рассылкі па заяўках выдання Акадэміі навук БССР «Дыялекталогічны атлас беларускай мовы».

♦ Паспяхова прайшло выпрабаванне газавода ў калгасе імя Калініна Нясвіжскага ўпраўлення. Газ праведзены ў цэнтр калгаса — сяло Сноў. Цяпер тут у дамах калгаснікаў ўсе зручнасці. На газе будуць працаваць мясцовая хлебапякарня, крухмальны завод.

♦ Калектыў Віцебскага дзяржаўнага

драматычнага тэатра імя Якуба Коласа спектаклем «Несцерка» пачаў свой 37-ы тэатральны сезон.

♦ Добры падарунак атрымала дзевяра гарадскога пасёлка Крупкі. Тут пабудаваны новы трохпавярховы будынак школы на 700 месц.

♦ У саўгасе «Доктаравічы» Капыльскага ўпраўлення створан універсітэт сельскагаспадарчых ведаў. У ім займаюцца спецыялісты сельскай гаспадаркі, кіраўнікі аддзяленняў, брыгадзіры палівадоўчых брыгад і жывёлагадоўчых ферм, рабочыя, актывісты.

♦ У Брэсце жыве і працуе самадзейны кампазітар Альфрэд Пятровіч Шутаў. Яго п'яру належаць звыш 150 песень аб людзях роднага краю. Нядаўна Шутаў атрымаў з Масквы прыемнае паведамленне. Там выхадзіць зборнік яго песень.

♦ Паспяхова выступаюць на сусветнай жаночай шахматнай алімпіядзе у Спліце савецкія шахматысткі. У пятым туры яны выйгралі ў каманды Манака з лікам 2:0. У шостым туры поспех зноў спадарожнічаў нашым жанчынам. Сустрэкаючыся з камандай Польшчы, яны атрымалі перамогу.

♦ Дзяржаўны савет Польшчы ратыфікаваў Дагавор аб забароне выпрабаванняў ядзернай зброі ў атмасферы, у касмічнай прасторы і пад вадой.

♦ У Каіры адбылося пленарнае пасяджэнне ўдзельнікаў III сусветнай сустрэчы журналістаў, на якім прысутнічаў прэзідэнт ААР Насер. З прывітальнай прамовай да іх звярнуўся міністр культуры і нацыянальнага кіраўніцтва ААР Хацем. Ён пажадаў прагрэсіўным журналістам усяго свету поспеху ў іх выскароднай дзейнасці.

У НУМАРЫ:

- Злачынца ў вашым горадзе, жыхары Ліёна!
- Подзвіг беларускай сялянкі.
- Яшчэ раз пра Качана.
- Навіны, падзеі.

Дарагія сябры!

Прыміце гэтыя некалькі слоў падзякі за гасціннасць у час майго знаходжання ў Беларусі. Я расказала аб сваім наведванні Савецкага Саюза настаўніцы ў школе, і яна папрасіла мяне прынесці ўсе мае паштоўкі і фотаздымкі. Настаўніца абяцала зрабіць выстаўку гэтых фатаграфій, каб усе дзеці ў нашай школе даведаліся аб тым, як жывуць у Беларусі.

Буду таксама вельмі ўдзячна, калі вы перадасце падзяку старшынні калгаса Галушку за вельмі гасцінны прыём.

У будучым годзе я канчаю школу і прыступлю да работы. Буду рабіць намаганні, каб сабраць крыху грошай і наведаць радзіму маёй маці — горад Крамянчуг, які я лічу сваім родным. У час гэтай паездкі я пастараюся зноў наведаць і гасцінную Беларусь.

Яшчэ раз выказаваю падзяку ўсім людзям, якія нас так гасцінна прымалі. Я іх ніколі не забуду.

Найлепшыя пажаданні ўсім членам Камітэта і рэдакцыі.

Англія.

Жаклін БАВУА.

Не магу выказаць словамі тую радасныя ўражання, якія засталіся ў мяне ад наведання Мінска і яго ваколіц. Я назаўсёды захаваю найлепшыя ўспаміны аб гэтым падарожжы і аб маіх беларускіх сябрах і сяброўках. Фатаграфіі, якія я прывёз, даставілі вялікае задавальненне маім бацькам. Вельмі шкада, што я не змагу прыехаць у Мінск на будучы год. Відаць, давядзеца ўступіць месца іншым.

Бывайце і яшчэ раз дзякуй.

Серж БАК.

Бельгія.

ПОРТ ДВУХ МОРАУ

Ужо цяпер Пінск можа па праву лічыць марскім портам, бо праз сістэму рэк ён злучаецца з Чорным морам. Калі ж

асноўныя ўнутраныя магістралі еўрапейскай часткі СССР злучыць глыбокаводная сістэма і будзе пабудаваны вялікі

водны шлях з Чорнага мора ў Балтыйскае, Пінск стане портам двух мораў.

У горадзе над ракой Пінай будзе ўзведзены новы вялікі порт, аснашчаны магутнымі механізмамі для пагрузачна-разгрузачных работ. Існуючы суднабудаўнічы-суднарамонтны завод пашыраецца і з часам ператворыцца ў буйнейшае прадпрыемства не толькі рэспублікі, але і краіны. Яшчэ вышэй узнімуцца масты, каб прапуськаць быстраходныя і вялікагрузныя судны.

З кожным днём прыгожае ўсё шырэй і шырэй уваходзіць у наша жыццё. Яно — і ў канструкцыях магутнага сьмазвала «БелАЗ-540», і ў вырабах шклозавода «Нёман», і ў мностве іншых самых разнастайных прадметаў.

Аб прыгожым і нашым жыцці чытайце артыкул на другой старонцы сённяшняга нумару.

ВІНШАВАННІ З ВЫПАДКУ 14-Й ГАДАВІНЫ КНР

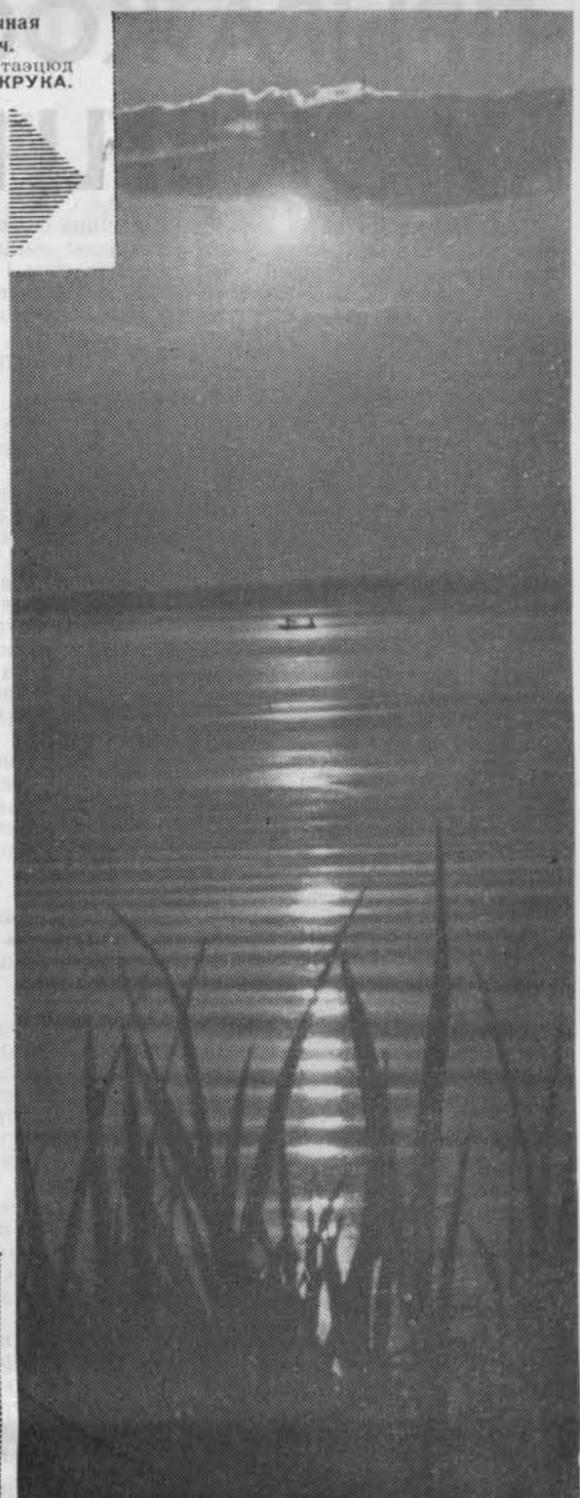
Цэнтральны Камітэт КПСС, Прэзідыум Вярхоўнага Савета і Савет Міністраў СССР накіравалі Цэнтральнаму Камітэту Кампартыі Кітая, старшынні Кітайскай Народнай Рэспублікі, Пастаяннаму камітэту Усекітайскага сходу народных прадстаўнікоў і Дзяржаўнаму Савету КНР прывітальную тэлеграму ў сувязі з 14-й гадавінай з дня ўтварэння Кітайскай Народнай Рэспублікі.

У тэлеграме, у прыватнасці, указваецца, што Цэнтральны Камітэт Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, Савецкі ўрад, увесь савецкі на-

род поўныя непахіснай рашучасці ўмацоўваць савецка-кітайскую дружбу, адзінства і згуртаванасць СССР і КНР, усіх сацыялістычных краін на непахіснай аснове вялікага вучэння Маркса-Энгельса — Леніна ў імя трыумфу агульнай справы — барацьбы за перамогу сацыялізма і камунізма на зямлі.

У тэлеграме выказваюцца пажаданні поспехаў і дасягненняў у сацыялістычным будаўніцтве ў Кітаі.

(ТАСС).

Канферэнцыя ААН па турызму і падарожжах

З 21 жніўня па 5 верасня ў Рыме (Італія) праходзіла Канферэнцыя ААН па міжнароднаму турызму і падарожжах.

У канферэнцыі прынялі ўдзел дэлегацыі 87 дзяржаў, у тым ліку дэлегацыі СССР, БССР і УССР, а таксама прадстаўнікі 25 розных міжнародных арганізацый.

Канферэнцыя абмеркавала важныя пытанні, звязаныя з далейшым развіццём і расшырэннем міжнароднага турызму. Да іх адносіліся такія пытанні, як спрашчэнне пашпартных, візавых, таможных і пагранічных фармальнасцей для турыстаў, працэдурі ўвозу, вывазу і абмену валюты і г. д.

На канферэнцыі былі абмеркаваны і іншыя пытанні, якія выклікалі ажыўленую дыскусію. Гэта пытанні арганізацыі і развіцця турызму, расшырэння матэрыяльнай базы і паліпшэння абслугоўвання, пытанні развіцця новых турыстычных раёнаў, упарадкавання водпуску, прадаўжэння турыстычнага сезона і інш.

Былі разгледжаны таксама пытанні аб турызме, як фактары эканамічнага развіцця, аб праграме тэхнічнага супрацоўніцтва ў галіне турызму, аб падрыхтоўцы кадраў.

Дэлегацыі СССР, БССР (апошняя ў саставе А. А. Лісоўскага і А. Я. Цюрына) і УССР унеслі рад канструктыўных прапановаў у практыцы рэкамендацый, накіраваных на выкарыстанне турызму ў інтарэсах міру і дружбы паміж народамі.

Сур'ёзная палітычная дыскусія ўзнікла пры абмеркаванні праекта рэзалюцыі 15 афрыканскіх краін, якая патрабавала выключэння з саставу канферэнцыі дэлегацыі Партугаліі і Паўднёва-Афрыканскай Рэспублікі. Нягледзячы на супраціўленне дэлегацыі заходніх краін, праект рэзалюцыі, падтрыманы сацыялістычнымі і нейтралісцкімі краінамі, быў адобраны і прыняты большасцю удзельнікаў канферэнцыі.

Канферэнцыя прыняла рэкамендацыі ўрадаў, накіраваныя на ўдзел і далейшае развіццё міжнароднага турызму.

ПРЫГАЖОСЦЬ У ЖЫЦЦЁ

Каб зразумець веліч пераўтварэнняў, што адбыліся ў нашым жыцці за савецкі час, варта прыгадаць недалёкае мінулае. Хто не памятае купаўскі верш:

Горы ды каменне,
Вузкія палоскі:
Гэта наша поле,
Поле нашай вёскі.
Курныя аконцы —
Каб святла хоць трэшкі:
Гэта нашы хаты,
Хаты нашай вёскі.

Непазнавальна змяніўся выгляд нашых гарадоў і вёсак. Па шырокіх праспектах гарадоў, абапал якіх узвышаюцца светлыя і прасторныя будынкі, імчаць аўтамабілі і аўтобусы, тралейбусы рознай формы і колераў, на калгасных палетках працуюць камбайны і трактары, на будоўлях — грузападымальныя краны. І ва ўсім гэтым ёсць уклад не толькі канструктараў, архітэктараў, але і мастакоў.

Значна пашырыліся межы дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва. Яно ахоплівае ўсе сферы дзейнасці чалавека. Тысячы мастакоў-канструктараў праектуюць афармленне станкоў, электраапарату, самалётаў, новых цэхаў і заводаў, мастоў і дарог. Вялікае значэнне ў наш час надаецца культуры дойлідства, афармленню і планіроўцы гарадоў і вёсак, вытворчым і культурна-бытавым будынкам, жылых дамоў.

Рашэнне за кароткі тэрмін забяспечыць усё насельніцтва жыллем азначае шырокае прымяненне апошніх дасягненняў у будаўніцтве — жалезабетонных канструкцый, шкла, пластыка і г. д.

Хіба можна параўнаць старую «Камароўку» з яе былымі замшэлымі і ўбогімі хацінкамі з сённяшняй плошчай Якуба Коласа ці новымі мікрараёнамі, дзе сярод зеляніны дрэў узвышаюцца будынкі з шырокімі вокнамі, у якія ўвесь дзень

глядзіцца сонца. У іх побач размешчаны дзіцячыя сады і яслі, магазіны і камбінаты бытавога абслугоўвання. І кватэры ў гэтых сучасных дамах утульныя, светлыя, радасныя. Новая мэбля строгіх прапорцый, усе прадметы ўжытку складаюць адзіны ансамбль, адпавядаюць адзін аднаму па форме, колеру, дэкору. Жыццядасным яркім акордам у інтэр'еры гучаць зробленыя ў народных традыцыйных поспілкі, тканыя ручнікі, гліняныя цацкі.

Мастакі са шклозаводаў «Нёман» і імя Дзяржынскага ў Барысаве, захоўваючы і развіваючы народныя традыцыі, знайшлі многа цікавых рашэнняў. Выяўленне багатых дэкарацыйных магчымасцей і прыгажосці шкла характэрна для работ Л. Мягковай. У яе вазе «Путанка» выкарыстаны стары прыём, калі цёмная паверхня прадмета пераплятаецца светлай крэзітайвай ніцю.

Простымі і выразнымі сродкамі стварае эмацыянальны вобраз і мастак Я. Гладкоў у вазе «Восень» — арнамент з каліровых ніцей нагадвае галінкі дрэва, а чырвоныя шкляныя кроплі — ягады рабіны.

Залатыя рукі ў беларускіх майстроў. Хіба можна не любівацца зробленым аўтазаводцамі «БелАЗам-540»? Нягледзячы на вялікія памеры (грузападымальнасць машыны — 27 тон), ён гарманічны і прапарцыянальны. Дзякуючы надзвычай смелай кампазіцыі, «БелАЗ-540» нагадвае працавітага волата.

Прыгажосць, паззія ўсё глыбей уваходзяць у наш быт, у наша жыццё.

Аб гэтым падрабязна раскажэцца ў брашурах, падрыхтаваных да выдання Дзяржаўным выдавецтвам БССР, — «Дэкаратыўна-прыкладнае мастацтва» і «Прыгожае — у жыццё».

Т. СВЯТКОўСКАЯ.

У афармленчых майстэрнях Мастацкага фонду, што размяшчаецца па вуліцы Нямасова ў Мінску, працуе многа таленавітых мастакоў. На здымку: кераміст Фёдар Зільберт каля свайго дэкаратыўнага пано на гліне «Жырафы».

Чаму я вывучаю рускую мову

У нашай краіне ўсё больш расце цікавасць да вывучэння рускай мовы. Да незалежнасці Індыі нямногія ўсведамлялі неабходнасць ведання гэтай мовы. Але ў апошні час у сувязі з велізарным дасягненнем Савецкага Саюза ва ўсіх галінах жыцця і асабліва ў галіне навукі, тэхнікі паказалі, наколькі важна ведаць рускую мову. Шчырая барацьба СССР за мір забаўвае прызнанне ўсё большай колькасці людзей, якія пераконваюцца, што яго палітыка адпавядае інтарэсам чалавецтва. Усё гэта, натуральна, павялічвае колькасць вывучаючых рускую мову.

Каля васьмі год назад, калі часопіс «Сов'ет ленд» пачаў друкаваць урокі рускай мовы, я і мае сябры-студэнты адразу ж выкарысталі магчымасць вывучаць рускую мову, мову краіны, дзе ўпершыню ў гісторыі была знішчана эксплуатацыя чалавека чалавекам, дзе паспяхова пабудаваны сацыялізм.

Многім з нас было цяжка працягваць займацца самім, без педагогаў. Але мы рабілі ўсё, што было ў нашых сілах. На ічасце, у нас у Пенджабе ёсць добра арганізаванае таварыства культурных сувязей з Савецкім Саюзам. У Доме дружбы гэтага таварыства ёсць чытальня зала, дзе мы маглі атрымаць саветы саветніка часопісы, выдадзеныя на мовах народаў Індыі і на рускай мове. У Доме дружбы была арганізавана савецкая бібліятэка і наладжваліся прагляды савецкіх кінафільмаў. З гэтым таварыства вырашыла стварыць групы па вывучэнню рускай мовы. Мы атрымалі добрага педагога.

Як студэнт, які вывучае літаратуру, я хачу чытаць рускія творы ў арыгінале. Хоць я прачытаў ужо многа рускіх аўтапараўнацца з арыгіналам. Я з нецярплівасцю чакаю таго часу, калі я змагу па вартасці аданіць творы рускай літаратуры ў арыгінале.

Бхаджан СІНГХ.

Індыя,
Агенцтва друку «Навіны»

РАСКАЗВАЕ АРХІТЭКТАР

Святочныя клопаты ў будаўніцкай Арлоўскага мікрараёна беларускай сталіцы. Здаюцца новыя дамы, магазіны, асфальтуюцца вуліцы. Работнікі трамвайна-тралейбуснага ўпраўлення рыхтуюцца да пуску новай лініі, якая зв'язвае мікрараён з плошчай Якуба Коласа.

Нядаўна ў гэтых у жыхароў мікрараёна пабываў галоўны архітэктар горада А. Наканечны. Ён падрабязна раскажаў пра перспектывы забудовы жылога масіва, адказаў на пытанні працоўных. Вялікая ўвага ў гутарцы была аддана генеральнаму плану забудовы сталіцы.

ЦІКАВЫЯ ЗНАХОДКІ

ВАУКАВЫСК. У адным з кар'ераў ваўкавыскага цэментавога завода «Перамога» ў час археалагічных раскопак упершыню на тэрыторыі нашай краіны былі выяўлены

старажытныя шахты новакаменнага века. Які далейшы лёс рэдкіх знаходак? Яны старанна вывучаны вучонымі-археологамі і цяпер экспануюцца ў Інстытуце археалогіі Акадэміі навук СССР.

Старажытныя шахты на тэрыторыі Гродзенскай вобласці, на думку спецыялістаў, былі выкапаны прыкладна 5 тысяч гадоў назад. Сярод знаходак — крэмневыя загатоўкі сякер і касцяныя іголькі нашых далёкіх продкаў.

Цяпер вядзецца падрыхтоўка да стварэння макета шахты новакаменнага века.

А. ВАЙКУЛЬ.

ЗАВОДУ—10 ГОД

Дзесяцігоддзе свайго прадпрыемства адзначыў калектыў Мазырскага завода меліярацыйных машын. За гэты час ад рамонтнага экскаватараў і дробнай меліярацыйнай прычнай тэхнікі завод перайшоў да вытворчасці магутных канавакапальнікаў, скрэпераў, карчавальнікаў, кратадранажных і іншых сучасных машын. Яны адпраўляюцца цяпер амаль ва ўсе братнія рэспублікі і многія сацыялістычныя краіны.

ДЗЁННІК КУЛЬТУРНЫХ ПАДЗЕЙ

Хору і салістам — граматы ВДНГ

Хор народнай песні Дома культуры мінскіх аўтазаводцаў вярнуўся з Масквы. На цэнтральнай плошчы Выстаўкі дасягненняў народнай гаспадаркі ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці далі два канцэрты. У іх праграме — беларускія і рускія народныя песні.

Наведвальнікі выстаўкі горада аплэдзіравалі хору і салістам Станіславу Дробышу, Аляксандру Мядзведзеву, Веры Мярзлюк і іншым выканаўцам. Цёпла было сустрэта выступленне ў канцэрце бала-лаечнікі Аляксандра Сенчанкі.

Мінскіх аўтазаводцаў запрацілі таксама ў парк культуры і адпачынку імя М. Горкага. Там яны далі вялікі канцэрт на цэнтральнай эстрадзе.

Дваццаць лепшых удзельнікаў мастацкай самадзейнасці і кіраўнік хору Аляксандра Пятроўна Нікіціна ўзнагароджаны ганаровымі граматамі ВДНГ, астатнім уручаны граматы выстаўкома.

3 канцэртам у Кіеве

Калі на трактарным заводзе праходзіў агляд мастацкай самадзейнасці, усіх цікавіла адна вельмі прывабная ўмова конкурсу: чатыры калектывы-пераможцы атрымаюць права выступаць з канцэртамі ў Ленінградзе і Кіеве.

Гэтае права атрымалі, перш за ўсё, эстрадны аркестр «Васілек» аддзела галоўнага канструктара і калектыву самадзейнасці інструментальна-штатмпавага корпуса. Яны і наведвалі Ленінград, дзе далі два канцэрты ў Палацы культуры завода імя Кірава.

Днямі з Кіева вярнуліся ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці аддзела галоўнага тэхнолага. Хор, танцавальная група і эстрадны аркестр выступілі з цікавым канцэртам у Доме культуры станкабудаўнічага завода імя Горкага. Кіеўляне цёпла прымалі кожны нумар праграмы мінскіх трактарабудаўнікоў.

Агні над манежам

У Мінскім цырку пачаўся зімовы сезон.

У вялікай і цікавай праграме цэнтральнае месца займае новы савецкі атракцыён «Малыя цырк». Дрэсіроўшчыкі Ванда і Валянцін Івановы да Мінска выступалі з гэтым атракцыёнам толькі ў трох гарадах краіны.

Мінчане знаёмы ўжо з дрэсіроўшчыкам коней Барысам Паўлавічам Манжэлі і паветранымі гімнастамі Сіланцавымі. Цяпер гэтыя артысты пакажуць сваю абноўленую праграму. Упершыню на манежы мінскага цырка выступяць джыгіты Паўночнай Асеціі Нугзаравы, а таксама артысты іншых цыркавых жанраў. Увесь вечар на манежы таленавітыя комікі заслужаны артыст Удмурцкай АССР Васіль Арлоў і Іван Трапіцын.

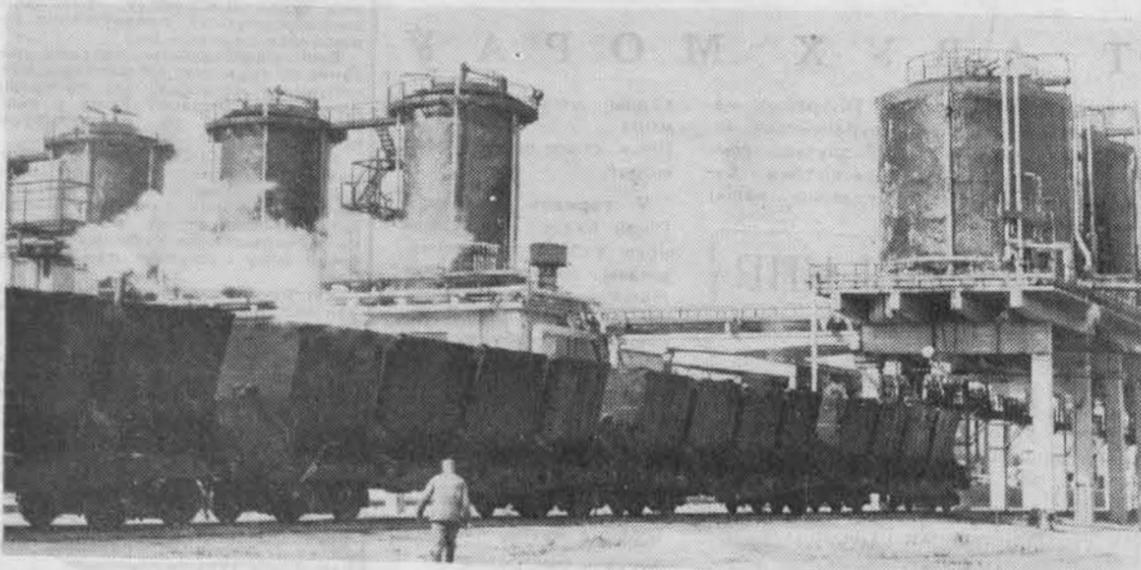

НА ЗДЫМКАХ:

1. На Полацкім нафтаперапрацоўчым заводзе выдала першую прадукцыю бітумная тэхналагічная ўстаноўка. Эшалоны з бітумам цвёрдых і даражнай марак адпраўляюцца будаўнічым арганізацыям Мінска і абласных цэнтраў рэспублікі.

2. Добра працуе на мантажы абсталявання другога ўчастка атамасферна-вакуумнай трубчаткі брыгада Аляксандра Анішчука (брыгадзір — злева). У дні перадакстрычэння і цяжкай вахты калектыву штодзённа пера-выконвае зменныя заданні.

Фота
В. Лупейкі.

France, Lyon, monsieur le maire

Францыя, Ліён, мэру горада

Ад жыхароў пасёлка Мір у Беларусі

ЧОРНАЯ НЯЎДЗЯЧНАСЦЬ

Цяжка дагадзіць людзям. Як ні стараіся, як ні круціся, як ні вярціся, адплаціць чорнай няўдзячнасцю. Што, хочаце факты? Калі ласка.

Туляецца па вуліцах Таронта дзяцюк, як жардзіна, пад чужым імем Акула. Яму б жыць на Беларусі пад сваім сапраўдным імем — Качан, працаваць у калгасе ці на будоўлі, вучыць дзяцей або шукаць скарбаў роднай зямлі разам з геалагамі, а ён абівае чужыя парогі, абцірае чужыя вуглы. А ўсё праз тую самую людскую няўдзячнасць...

Добрымі намерамі вымашчана дарога ў пекла. Усё сваё жыццё Качан, ці той самы Акула, хацеў зрабіць нешта надзвычайнае, каб людзі ахнулі ад здзіўлення і сказалі: «Вось гэта сапраўды нацыянальна святое Качан!». І ён стараўся. Але атрымлівалася, як у той байцы пра Іванку дурнеўкага, што на вяселлі галасіў, як на хаўтурах, а на хаўтурах кінуўся ў скокі. Вядома, што і ў першым і ў другім выпадку ён атрымаў па карку.

Калі наш народ ваяваў з гітлераўскімі захопнікамі, калі аплакаў забітых, павешаных, пасаджаных за калочы дрот, Іванка-Качан маршыраваў у фашысцкай форме пад каманду гітлераўскага афіцэра. О-о, рабіў ён гэта «з думкай аб народзе», маўляў, навучыся ваеннай справе, стану камандзірам, атрымаю зброю, а ўжо тады пабачым, куды страляць. Але і няўдзячны беларускі народ не стаў чакаць, пакулы Качан адзеце афіцэрскага пагоны, а разам са сваімі братамі з усходу ды з дапамогай саюзнікаў з Захаду разграміў гітлераўцаў. Замест таго, каб танцаваць з радасці, што беларускі народ зноў вольны, Іванка-Качан узываў, як на хаўтурах, ды кінуўся з распачы ў абдымкі андэрсаўскіх салдат. Не аб сабе, о, не, ён думаў у гэты дзякі момант, а аб народзе, аб тым, як вярнуцца да яго з новымі панамі. Ды зноў яго напаткала няўдзячнасць! Армію фальксдойча Андэрса распусцілі, яна непатрэбна была ні польскаму, ні тым больш беларускаму народу. Так і не дасягнуў Качан вялікай мэты — стаць беларускім камандзірам.

Тады рашыў пакрыўджаны Качан узброіцца прамом. Сеў і пачаў пісаць аповесць.

Працаваў старанна, пацеў, кракцеў, рыпеў прамом. І нарыпеў. Усё чысценька апісаў, як было. І пра няўдалы парад бэкасых на адной з вуліц акупіраванага фашыстамі Мінска, і пра ўчынкі старшыні «самапомачы» Езавітава, які нарабанае ў беларускіх вёсках сала, нібы для нацыянальнай справы, прадаваў на чорным рынку ў Чэхаславакіі, а грошы дзяліў з

нейкім шулерфюрэрам, і пра прафесара Астроўскага, які ласавуся пасылкамі Чырвонага крыжа, і пра шэфа БКА Францішка Кушала, якога ўвесь час шукалі бэкасы ў час драп-маршу на Захад, а ён мужна хаваўся ля спадніцы сваёй жонкі... Словам, карціна змагарнай дарогі была намалёвана ва ўсёй яе бэбурацкай красе.

Прачытаў рукапіс бэбурацкай гебельс — Станіслаў Станкевіч. Пахваліў аўтара.

— Праўда, гэта не аповесць, — прамармытаў, — але твор, дастойны нацыянальна святым змагароў.

Былы фюрэр бэкасых Францішак Кушал таксама ўзрадаваўся, што і пра яго ў той аповесці не забылі.

«Ну, цяпер я ўжо буду мець удзячнасць, славу і, вядома, грошы ад продажу кніжкі, — радаваўся Качан. — Увесь свет даведаецца, якія мы ёсць «маггары». А замест гэтага як анучай па мордзе — пашквілі! І хто пэцнуў той мокрай анучай?»

Людзі, якіх ён хацеў увекачыць. Яны, аказваецца, адчулі, што апісаў Акула «вялікі нясмак». Адзін з герояў Акулы, які туляецца па вуліцах Лондана, пад псеўданімам «Я-р» папракнуў аўтара за тое, што у аповесці «БКА... ў брудным святле апісана».

— Глядзі ты, — дзівіцца Акула. — У брудным святле. А я ж усё маляваў, як было.

Вось і дагадзі тут. Ці ж вінават ён, што намаляваў тое, што бачыў? Аўтару і няўцяж, што ўспрымаў бруднае за чыстае, чорнае за светлае.

Той жа самы «Я-р» у запале палемікі з Акулай таксама паказаў не толькі бруд, але і звяртынае нутро бэбураца. «БКА ішла змагарнымі дарогамі, — піша ён. — Гэта была не бязвольная маса... Яна не раздалася ў знакі аліянскай арміі».

Во, якія змагары! Яны, аказваецца, не толькі заганылі ў Трасцянец сваіх землякоў, але рабілі сіротамі і ўдовамі амерыканскіх, англійскіх, французскіх дзяцей і жонак, стралялі ў французцаў, англічан, амерыканцаў, якія пасля вайны ім далі прытулак. Усім яны далі ў знакі. Толькі перад гітлераўцамі стаялі паслухмяна на лапках і на іх загад адказвалі пакорна:

— Яволь!
Во, калі б Гітлер перамог і пакарыў сваіх праціўнікаў, «я-ры» і «акулы» не хаваліся б пад псеўданімамі. Яны б даліся ў знакі і англічанам, і амерыканцам, хлеб якіх сёння ядуць, па чых вуліцах туляюцца і чые парогі абіваюць. Вось тут дарэчы сказаць: «Рабі людзям добро...».

Л. В.

Паважаны пан Прадэль!

Добрае імя вашага горада вядома ў Савецкім Саюзе. Мы памятаем, што ваш муніцыпалітэт доўгі час узначальваў выдатны палітычны дзеяч, сябра савецкай краіны Эдуард Эрыо. Мы ведаем свабодалюбівыя традыцыі вашага горада, яго ролю ў барацьбе французскіх патрыётаў супраць гітлераўскіх акупантаў. Пэцвіг жыхароў Ліёна ў гады вайны з фашызмам адзначаны трыма баявымі ўзнагародамі, у тым ліку медалем Супраціўлення.

Жыхары вашага горада па ўласным вопыце ведаюць, што такое вайна і гітлераўская акупацыя. Таму ім лягчэй зразумець пакуты нашых людзей у чорныя гады нашэсця, зразумець, чаму сотні тысяч беларусаў узяліся тады за зброю. Але, як гэта ні горка, аказаліся ў нашым пасёлку і такія людзі, якім не былі дарагія ні радзіма, ні чалавечая годнасць. Іх было нямнога, і мы запомнілі іх імёны. Самым гнусным здраднікам быў шэф мясцовай паліцыі — Панкевіч Валерыян Іосіфавіч. Цяпер нам стала вядома, што гэты гітлераўскі прыслужнік схаваўся ў нашым горадзе Ліёне. Ён жыве там як уладальнік майстэрні па рамонту веласіпедаў.

Магчыма, яго знаёмыя французы пры сустраччэй з ім падаюць яму руку. Магчыма, ён выдае сябе за «невінаватую ахвяру вайны», за пацярпеўшую «перамешчаную асобу». Пан мэр, мы хацелі б расказаць вам, што ўяўляе сабою гэты чалавек.

Да вайны Панкевіч быў шафэрам і працаваў у нашым пасёлку. Як толькі фашысцкія войскі ўвайшлі ў наш горад, ён добраахвотна пайшоў служыць у гітлераўскую паліцыю і адрозна пастараўся там сябе зарэкамендаваць. Ён выведваў імёны людзей, сыны і дочки якіх змагаліся ў партызанскіх атрадах або дапамагалі партызанам, і паведмляў іх гестапа. Гэтых людзей гестапаўцы катвалі, каб даведацца, дзе знаходзіцца партызаны. Здаекаваўся з арыштаваных і асабісты Панкевіч. Старанне яго было адначасна, і хутка ён быў прызначаны камендантам раённай паліцыі.

На гэтай пасадзе ён арганізаваў карныя аперацыі супраць жыхароў горада і навакольных вёсак і прымаў асабісты ўдзел у гэтых справах. Пад кіраўніцтвам Панкевіча каты спраўляліся і са старымі, і з жанчынамі, і з дзецьмі. Яны пакідалі пасля сябе трупы замучаных і папалішчы.

МАЯ ДУМКА

Паважаная рэдакцыя!

Чытаючы вашу газету, я часта сустракаю прозвішчы былых забойцаў нашага народа і нават іх адрасы. Па майму разуменню, такіх сапраўдных звяроў, як Рыжы, Гутырчык, Кушал, Рагуля, Ярмольчык Савецкі ўрад павінен выклікаць для прававага суддзя на месцы, дзе яны рабілі свае злачынствы, так, як было зроблена з калдычойскімі катамі. Я прашу надрукаваць маё пісьмо ў вашай газеце, бо такой жа думкі прытрымліваюцца вельмі многія эмігранты, а таксама нашы сябры іншых нацыянальнасцей.

Жадаю майі Радзіме яшчэ большых дасягненняў. Затым бываеце з добрым ішасцем.

Антон МІКША.

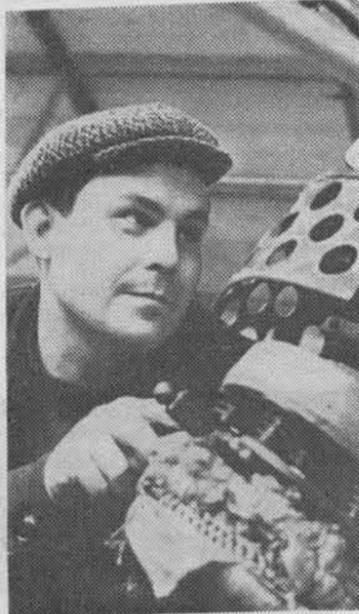
Бразілія.

У ЗНАК ПРАТЭСТУ

Нядаўна на мастацкай выстаўцы ў Джэрсі (Нармандскія астравы, Вялікабрытанія) паявілася новая «карціна». Яна нікога не здзівіла. Толькі праз некаторы час арганізатары выстаўкі заўважылі карціну і высветлілі, што яе павесіла маладая наведвальніца Сільвія Маршал у знак пратэсту супраць узроўню «твораў мастацтва», падабраных арганізатарамі выстаўкі.

Сільвія Маршал, мастацка з Шэфілда (графства Йоркшыр), якая працуе ў сёлетнім сезоне ў Джэрсі, заявіла карэспандэнту газеты «Йоркшыр пост», што пасля наведання выстаўкі яна прыйшла дадому і ўставіла ў раму стары кавалак палатна, аб які выцірала свае пэндзлі. Вярнуўшыся на выстаўку, яна пасунула дзве карціны, каб вызваліць месца для ўласнага «твора мастацтва», які, на яе думку, зусім не горшы за некаторыя з выстаўленых карцін.

«Я была настолькі абурана ўзроўнем выстаўленых твораў, — сказала яна, — што адважылася на такі крок у знак пратэсту. Мой учынак паказаў, што публіка зусім не разумее, на што яна глядзіць».

На мантані паліроўчых паўаўтаматаў новай паточнай лініі Бабруйскай мэблевай фабрыкі імя Халтурына добра працуе Барыс Копатаў. Электраабсталяванне, зробленае яго рукамі, заўсёды высокай якасці. На здымку: Б. Копатаў за работай.

Фота Г. УСЛАВА.

БЕЛАРУСЬ СЛУХАЕ ЎСЯ КРАІНА

— Слухай, Украіна! Слухай, Якуція! Слухай, Цалінны край! Гаворыць Беларусь!..

З 2 кастрычніка па 4 лістапада Усесаюзнае радыё праводзіць другі «Фестываль рэспублік савецкіх», прысвечаны 46-й гадавіне Вялікага Кастрычніка. Першае слова на гэтым фестывалі дадзена Беларусі.

«Дзень нашай рэспублікі» адкрывае перадачай «На зямлі беларускай». Ля мікрафона — сакратар ЦК КПБ Машэраў П. М. Ён раскажаў аб тым, як жыве і працуе беларускі народ, якіх поспехаў дабіўся ён за апошнія дзесяць гадоў.

Шырока вядомая радыёслухачам краіны радыёстанцыя «Юнацтва» гасцінна прымае ў сябе «Беларускую маладзёжную», якая раскажа аб працоўных справах, імкненнях і думках моладзі рэспублікі.

...Парознаму склаўся лёс дзяцей былых беднякоў аграрнога Галушкі, даяркі Аляксандры Майсены, заатэхніка Рыгора Сасноўскага, трактарыста Віктара Аляшкевіча. Але іх усіх зраднала любоў да свайго краю, гарачае жаданне працаваць, завяршыць пачатае бацькавае. Аб жыцці маладых людзей з калгаса «17 верасня» Нясвіжскага раёна раскажаў радыёнарыс Юрыя Ермалюка «Дзень добры, племя маладоё».

Шмат месца ў перадачах займалі літаратура і мастацтва.

Рэха вайны

У адной з папулярных савецкіх песень давацінага часу ёсць такія словы: «Когда страна быть прикажет героем, у нас героем становится любой». І не толькі па загаду. Калгасніца вёскі Пратасевічы Бабруйскага раёна Палагея Тарасаўна Казлоўская, якой было 55 гадоў, не мела ніякага загаду, а здзейсніла такі патрыятычны ўчынак, што яе імя названа адна з вуліц горада Асіповічы.

Першы муж Палагеі Тарасаўны загінуў у імперыялістычнай вайне, другі — памёр у 1924 годзе. Адной дзвялося гадаваць дваіх дзяцей, вёсці гаспадарку. Не жаночая справа была хадзіць за плугам і з касой, а ўдава сама апрацоўвала поле, выконвала мужчынскія работы.

Калі вясковыя актывісты пачалі арганізоўваць калгас, Казлоўская адна з першых пачала заяву. Толькі ў калгасе яна пазнала сапраўднае чалавечае жыццё.

Разбойніцкі напад гітлераўскіх полчышчаў на Савецкі Саюз глыбока ўзрушыў Палагею Казлоўскую. Яна трывожылася за лёс Радзімы, Савецкай улады, роднага калгаса. Непаклолася за будучыню сына, дачкі, думала аб сваім далейшым жыцці. Вывад быў адзін: без Савецкай улады не можа быць радаснага жыцця, шчасця для працоўнага чалавека.

Падзеі вайны развіваліся так хутка, што кожны дзень прыйшлі весткі адну горш другой. А яшчэ праз нейкі час сур'ёзнае становішча стала відавочным: часці Чырвонай Арміі пакідалі тэрыторыю раёна. Групамі і паасобку забягалі ў Пратасевічы стомленыя байцы. Адны прасілі перавязваць раны, другія — падсілкавацца, паказаць дарогу ці яшчэ што. Калгаснікі дапамагалі, як маглі.

Былы Асіповіцкі раён быў акупіраван захопнікамі, калі ў Пратасевічах павяліся раненыя, знясіленыя чырвонаармейцы. Сярод іх былі ўцёкшыя з палону. Яны прасілі прытулку хоць на некалькі дзён. Ішлі сустрачаць тыя, хто менш баўся небяспекі. Два чалавекі знайшлі прытулак у хаце Казлоўскай.

Ва ўмовах акупацыі час ішоў марудна, як у турме. Парадкі былі чужыя, невялікія.

Фашысцкія прыхвасці атручвалі свядомасць малавераў: — Немцы ўжо за Масквой. Канец Савецкай улады!

У такіх абставінах хісткія элементы па прымуся і без яго папаўнялі ўзброеныя банды здраднікаў, а моцныя духам патрыёты і патрыёткі аб'ядноўваліся ў партызанскія атрады для свяшчэннай барацьбы.

Палагея Тарасаўна не была гаворкай. Аднак не-не, ды ўстаўці траінае слова пры размове аб фашысцкай хлусні накіонт будучыні. Неяк сваячка паліцэйскага сказаў Казлоўскай:

— Я на тваім месцы не балбата б супраціўнае пра немцаў. Ды і сыну твайму пара за розум узняць. Яго з першага слова прынялі б у паліцыю. А ці ж дрэнна было б, калі б ён прыносіў паёк і гасцінцы?..

— Не маю патрэбы ў парадах, — адказала Палагея і падумала: «Трэба трымаць язык за зубамі».

І Міколу павучала: — Глядзі, сыноч, не прагаварыся ў прысутнасці надобрых людзей.

Мікола разам са сваімі сябрамі абдумваў такі спосаб уступлення ў рады народных месціцаў, пры якім фашысты не абвінавацілі б бацькоў. Нападзіць сувязь з партызанамі пад носам у паліцыю не так проста было. Ды вось стала вядома, што з суседняй вёскі Забалоце пайшлі ў лес чырвонаармейцы, якія жылі тут нейкі час. Пратасевіцкія хлопцы пачалі шукаць сувязей.

Восеньскім надвечоркам 1942 года ў Пратасевічах з'явілася група незнамых узброеных людзей.

— Мы паліцэйскія з вёскі Лапчы, — адрэкаментаваўся старшы. — Ідзем у Асіповічы. Мясцовыя паліцаі паверылі.

Вечарам незнамыя пакінулі вёску. А ноччу з боку чыгункі пачуўся моцны выбух. Варожы поезд быў скінут пад адхон. Неўзабаве тыя ж людзі зноў прыйшлі ў Пратасевічы. Яны расстралілі трох здраднікаў, для выгляду «арыштавалі» тых, з кім дамовіліся, і павялі ў лес.

Бацькі пратасевіцкіх партызан уздыхалі, выпіралі сухія вочы. Але неяк паліцэйскія даведліся, што Палагея Казлоўская захоўвае такую «крамольную» рэч, якая можа павесці людзей на барацьбу супраць «новага парадку». А калі так, то арышт сына партызанамі — не што іншае, як хітрая інсцэніроўка. Тая ж логіка падказвала, што арышт іншых хлопцаў, лёс якіх невядомы, таксама пыл у вочы паліцыі.

Ноччу Мікола прыйшоў у Пратасевічы за весткамі. Маці паведала, што ведала, распы-

нае Зінаіда Іванаўна. — Казлоўскую адразу павялі на допыт. Толькі вечарам яна павялілася сярод нас. Увайшла і адразу апусцілася на падлогу.

Хтосьці запытаў, што з ёй рабілі.

— Усё рабілі, — адказала яна і сцішылася.

Праз перакладчыка шэф паліцыі пытаў:

— Дзе ўзяла і для чаго захоўвала савецкі сцяг?

Казлоўская адказвала, не спяшаючыся:

— Сцяг знайшла ў маёй будыніне, але я не ведаю, якім чынам ён аказаўся там.

Немец перабіў. Перакладчык глумачыў:

— Спадар шэф гаворыць, што сцяг быў так беражна захаваны ў саломе, што нельга лічыць гэтую з'яву выпадковай. Але спадар шэф дапускае магчымасць, што вы гэтага не ве-

— Казлова! — раздаўся голас паліцаі.

Хтосьці адказаў, што сярод арыштаваных такой няма.

— А вось яна! — закрываў фашысцкі халуй.

Паліцаі ўчапіліся за яе і цягнулі за дзверы.

Стары жыхар вёскі Пратасевічы Аланас Юр'евіч Бабіна, які быў у ліку арыштаваных, расказвае пра далейшы лёс Казлоўскай:

— Якраз у той момант, калі выклікалі мяне, было загадана вынесці з камеры Загароўскую. Пакуль я выйшаў, яе ўжо неслі на насілках жанчыны. Стаю і бачу, што робіцца на супрацьлеглым ганку. Вакол Палагеі Казлоўскай паліцаі. Два трымаюць ахвяру, трэці распоствае на плячах чырвонае палотнішча, а чацвёрты наставіў цвік і ўзмахнуў малатком. «Няўжо да цела прыбіваюць сцяг? — мільганула думка. — Так і ёсць».

— Гады, што вы робіце?! — незнарок вырвалася ў мяне.

Казлоўская зажмурыла вочы, застагнала прыглушана. Але ніводнага слова просьбы аб літасці. Паліцаі раз-пораз узмахваў малатком. У цела загнаны адзін, другі цвік, а яна яшчэ трымаецца на нагах. «Жанчынка, любая, адкуль у цябе ўзяліся такія сілы, каб паказаць азвярэлым катом сваю стойкасць у няроўнай барацьбе!» — думаў я.

Прыбыты сцяг трымаўся слаба. Каты прымацавалі яго шпатам. На грудзі павесілі дошчачку з надпісам: «Яна маці партызана. Захоўвала савецкі сцяг».

Людаеды ўцягнулі ахвяру на аўтамашыну і павезлі на расправу.

Ад вострага болю гарэлі плечы. Уся спіна зацякла крывёю. Да цела прыліпла бялізна.

— Сыноч, сыноч...

Баявыя сябры спяшаліся, не ведаючы таго, што ўжо здарылася. Стомленыя і ўзбуджаныя, яны прыйшлі ноччу ў Пратасевічы і ўздрыгнуліся... Як акаянелы, стаў у апусцілае хаце Мікола. Дзверы насцеж, памост узадраны, мэбля перавярнута, адзенне разграблена.

... Паліцэйская машына з палоннай уз'ехала на базарную плошчу. Тут ужо да тэлеграфнага слупа была прыбіта перакладзіна з падпоркай. Вісельнікі запрашалі пракожных на паказальнае пакаранне «злачынцы». І няўцям было фашысцкім людаедам, што яны, наладжваючы такое відвішча, самі распальвалі ў сэрцах савецкіх людзей полымя нянавісці да гітлераўскай Германіі, любоў да самаадданных барацьбітоў за народнае шчасце.

Каты паставілі ахвяру на ногі і нейкі момант чакалі: а вось пачне прасіць літасці. Але Казлоўская маўчала, глядзела яна на знаёмых і незнаёмых людзей, як бы гаворачы:

— Самі бачыце, людзі, за што паміраю. Будзьце і вы непакінутымі ў барацьбе за Радзіму.

Сцяг палымнеў, быццам скрозь вопратку выступіўшая кроў, заклікаючы народ да помсты, да барацьбы.

... Спіць Палагея Тарасаўна вечным сном на пратасевіцках магільках, а імя яе жыве і будзе жыць у памяці народнай.

Д. КАПЫТКОУ.

ЖЫВЕ Ў ПАМЯЦІ НАРОДНАЙ

тала, што чуваць з фронту, ці хутка прыйдзе Чырвоная Армія.

— Аба мне не хвалойся, — працягвала яна. — Ваюй так, каб наблізіць перамогу.

Праз нейкі час у атрадзе стала вядома, што паліцыя рыхтуе расправу над сем'ямі партызан. Пратасевіцкія месціцы накіраваліся да бацькоў, каб вывесці іх у лес. Ды спазніліся.

Зімовым ранкам 1943 года ў Пратасевічы прыехала зграя паліцаёў. Пачаліся вобвіскі, арышты. Тады і даведлася насельніцтва аб учынку мужнай патрыёткі.

Пляменніца Палагеі Казлоўскай Кацярына Дзімітраўна Ігнаценка расказвае:

— Я паліла ў печы. Расчыніліся дзверы. У хату ўваходзіць цётка Палагея ў суправаджэнні паліцаёў. Дзень будзённы, а яна апрагнута на-святочнаму.

— Мая ты цётка, — кажу я. — Куды ж прыбралася так?

— На той свет. Апрагнула ўсё, што берагла на смерць, — прашаптала Палагея Тарасаўна, а з твару цячэ кроў. Вярхоў паліцаёў Лабкоўскі распрастаў чырвонае палотнішча і загадаў падначаленым:

— Прышыйце да плячэй! Няхай усе бацьчы, што захоўвала маці бандыта.

Выціраючы кроў, Казлоўская засупярэчыла:

— Навошта прышываць? Я буду высока трымаць у руках, каб усе бачылі.

— Што? — выскаліўся паліцэйскі начальнік. — Можна яшчэ да дрэўка прымацаваць?

Пакуль прышывалі палотнішча да курці, — працягвае пляменніца, — я лепш прыглядзела да яго. Маціней забілася сэрца. Не, не памылка. Наш, савецкі сцяг!

Паліцаі штурхалі Палагею Тарасаўну. Хістаючыся, яна горда глядзела наперад, быццам бачыла дзесьці выйсце з трагічнага становішча.

Зінаіда Іванаўна Сокалава, якая таксама была арыштавана, дапаўняе:

— Добра памятаю, што на сцягу пад сілуэтамі правадыроў камунізма былі словы: «Няхай жыве пераможны сцяг марксізма-ленінізма!».

Многія пратасевіцкія людзі ўбачылі, што захоўвала іх аднавіскоўка. Кожнаму было зразумела, што на такі ўчынак мог пайсці чалавек, якому бязмежна дарагі савецкі лад. Ідзі Камуністычнай партыі, які і ў самую цяжкую часіну цвёрда верыў у немінучасць перамогі нашага народа над ворагам.

Было арыштавана дзевяць чалавек. Працэсія фурманак рушыла ў напрамку Асіповіч. На пярэдняй везлі Казлоўскую.

— У паліцыі нас абшукалі і загналі ў камеры, — успамі-

даеце. А вось дзе сын ваш знаходзіцца, напэўна, ведаеце?

— І гэтага не ведаю.

Палагея Тарасаўна павярнула да акна, накіравала кудысьці задумлены позірк.

Шэф задаў яшчэ некалькі пытанняў. Не атрымаўшы жаданых адказаў, звярнуўся да паліцэйскіх:

— Пагутарце вы з ёю. Толькі не языкамі, а рукамі.

І тыя «гутарылі»: білі, аблівалі вадою, зноў білі. Перакладчык паўтараў адно і тое ж:

— Спадар шэф пытае: будзеце гаварыць праўду ці не?

Акрываўленая жанчына маўчала, нарэшце, узняла вочы. Пад гнеўным позіркам немца адваліўся на спінку крэсла. Казлоўская павысіла голас:

— Я свайго сына не пасылаю ў ваючых Нямеччыну, каб ён вась так глуміўся над вашай маці. Ды і сцяг, што знайшлі ў мяне, не ваш, а наш, савецкі. Дык за што ж вы здэкуюцеся надна мной, як азвярэлыя?

Шэф ухмыльнуўся, але хутка пачырванеў, як рак на вогнішчы.

— Хопці!..

За кратамі Казлоўская ляжала як нежывая.

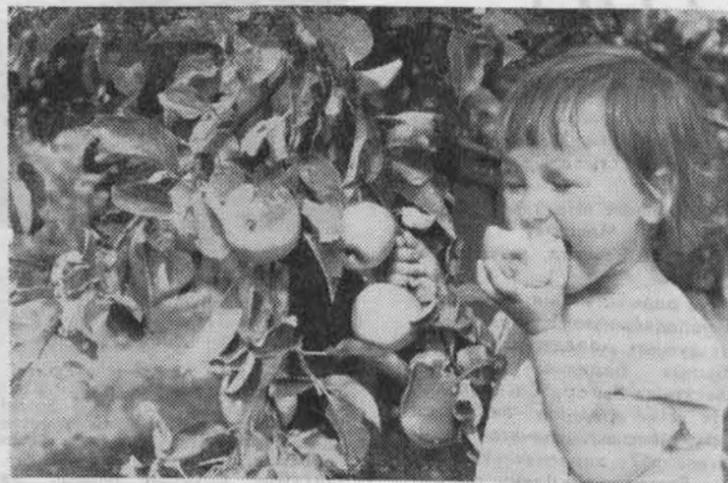
У камеру паліцэйскія ўштурхнулі чарговую ахвяру — Марылю Загароўскую з Асіповіч. Яна таксама была арыштавана за сувязь з партызанамі.

На руках знявечанай жанчыны была дзяўчынка груднога ўзросту. Несвядомае дзіця плакала, працягваючы ручкі да грудзей, а маці прасілася:

— Дачушка, я ўся збітая, не магу пакарміць.

Дзіцячы плач зноў парушыў цішыню. Казлоўская заварушылася. Яна прыпаднлася на адну руку, дастала з кішэнкі кавалачак хлеба і працягнула дзяўчыны:

— На, пасмакчы хоць гэта. Раніцою у суботу адчыніліся дзверы камеры.

У садзе.

Фотаэцюд М. ЧАРНЯУСКАГА.

Лявон ШПАКОЎСКІ

Зорка Венера

Светлай памяці
Максіма БАГДАНОВІЧА.

Спяваюць «Зорку»...

І Максім,
Як здан паўночнаю парою,
Пануючы жыццём маім,
Ізноў узнік перада мною.

Мігцяць людскія галасы,
Як залатая зорнасць ночы.
А на мяне з «Вянка» красы
Глядзяць сумуючыя вочы...

Дарагі Максіме,
Супны ванані,
Перастань, мой любі,
Горка сумаваці.

Чуеш, як спяваюць
Аб тваім каханні,
Пра якое марыў,
Ды не мог зазнаці.

«Зорка Венера
Узыйшла над зямлёю...», —
Колькі над светам
Міціць галасоў!

Гэта, Максіме,
І ты разам з ёю
Зоркай у сэрцы
Людскім узшыў.

НАДЗЕІ

Месяца твар залаты,
Зоркі Венеры чароўнае вока...
Толькі, каханая, ты
Дзесьці далёка-далёка.
Хоцяца мне да цябе
Сэрца гарачым прыпаці.
Бурна, забыйшы сябе,
Жыць ап'яляючым шматцем.
Хоцяца вусны заліць
Сокам пшочнага хмелю,
Каб сакавіта жылі
Сэрца і розум у целе.
Хоцяца выпіць да дна
Нашай вясы асалоду,
Пакуль нам свеціць адна
Зорка каханья з усходу.
Месяца твар залаты,
Зоркі Венеры чароўнае вока...
Вусны сасмаглі, а ты
Дзесьці далёка-далёка.

РАДЫЁ

ДЛЯ ЗАХОДНЯЙ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу: ад 7 да 8 гадзін, ад 15 да 16, ад 17 да 20 і ад 21 да 22 гадзін у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 16, 19, 31, 41 метр, а таксама на сярэдніх хвалях 216,6 і 375 метраў.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ — на гэтых жа хвалях па суботах ад 7 гадзін 30 минут да 8 гадзін і ад 19 гадзін 30 минут да 20 гадзін па сярэднеўрапейскаму часу.

Апрача таго, штодзённа на кароткіх хвалях 30,61 і 50,51 метра ад 22 гадзін 30 минут да 23 гадзін 30 минут па сярэднеўрапейскаму часу.

ДЛЯ ЗША, КАНАДЫ І КРАІН
ЛАЦІНСКАЙ АМЕРЫКІ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскому часу ад 18 гадзін 30 минут да 20 гадзін 30 минут у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 19, 25, 31 і 41 метр, а таксама на сярэдніх хвалях 216,6 метра.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ — на гэтых жа хвалях кожную суботу ад 19 гадзін да 19 гадзін 30 минут па нью-йоркскому часу.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі
проспект, 77,
Дом друку.
Рэдакцыя газеты
«Голас Радзімы».